C/2024/7270

5.12.2024

Tiivistelmä komission päätöksestä,

annettu 17 päivänä toukokuuta 2023,

yrityskeskittymän julistamisesta sisämarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi

(Asia M.10438 – MOL / OMV SLOVENIJA)

(tiedoksiannettu numerolla C(2023) 3183)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(C/2024/7270)

Komissio antoi 17. toukokuuta 2023 *päätöksen sulautuma-asiassa yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004* ([1]) *ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan nojalla. Päätöksen koko teksti, josta on poistettu luottamukselliset tiedot, on saatavilla englannin kielellä kilpailun pääosaston verkkosivuilla osoitteessa https://competition-cases.ec.europa.eu/search*

1. OSAPUOLET

(1) MOL Hungarian Oil and Gas Plc., jäljempänä ’MOL’ tai ”ilmoituksen tekijä”, jonka päätoimipaikka on Unkarissa, on yrityksen MOL Group emoyhtiö, joka on vertikaalisesti integroitunut öljy- ja kaasuliiketoiminnan monialayritys, jonka päätoimintoja ovat i) raakaöljyn etsintä, tuotanto ja jalostus, ii) jalostettujen öljytuotteiden jakelu sekä tukku- että vähittäistasolla, iii) petrokemian tuotteiden tuotanto ja myynti, iv) maakaasun etsintä ja tuotanto ja v) maakaasun siirto Unkarissa. Sloveniassa MOL Groupilla on markkinointinimillä MOL ja INA toimivien 53 huoltoaseman verkosto, ja yritys toimii myös moottoripolttoaineiden, bitumin, lämmitysöljyn, nestekaasun ja voiteluaineiden tukkumarkkinoilla. Tytäryhtiönsä INA:n kautta MOL toimii myös useilla Kroatian vähittäis- ja tukkumarkkinoilla, kuten moottoripolttoaineiden (dieselin ja bensiinin), AdBlue-lisäaineen, lämmitysöljyn ja bitumin markkinoilla.

(2) OMV SLOVENIJA, trgovina z nafto in naftnimi derivati, d.o.o., jäljempänä ’OMV Slovenija’ tai ”kohdeyritys”, jonka päätoimipaikka on Sloveniassa ja jolla on markkinointinimillä OMV, OMV Viva, Diskont, Avanti ja EuroTruck toimivien 119 huoltoaseman verkosto, toimii myös moottoripolttoaineiden, lämmitysöljyn ja bitumin tukkumarkkinoilla. Lisäksi OMV Slovenija harjoittaa tiettyä bensiinin jalostamomyyntiä, joka on jätetty liiketoimen ulkopuolelle ja jää OMV Groupille. Kroatiassa OMV Slovenijalla on hyvin vähän toimintaa moottoripolttoaineiden, lämmitysöljyn ja raskaan polttoöljyn tukkumarkkinoilla.

2. TOIMENPIDE

(3) Komissio vastaanotti 13. toukokuuta 2022 ilmoituksen asetuksen (EY) N:o 139/2004, jäljempänä ’sulautuma-asetus’, 3 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesta ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla MOL aikoo hankkia OMV Groupilta yksinomaisen määräysvallan OMV Slovenijassa ostamalla osakkeita. Tästä käytetään jäljempänä nimitystä ”liiketoimi”. MOL:ään ja OMV Slovenijaan viitataan jäljempänä yhdessä ilmauksella ”osapuolet”.

(4) Alustavan markkinatutkimuksen perusteella komissio esitti 22. kesäkuuta 2022 vakavia epäilyjä liiketoimen soveltuvuudesta sisämarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan ja päätti aloittaa menettelyn sulautuma-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla, jäljempänä ’6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukainen päätös’. Komissio toi erityisesti esiin huolensa, jotka liittyivät moottoripolttoaineiden vähittäismarkkinoihin Sloveniassa kuluttaja-asiakkaille moottoriteiden ulkopuolella sijaitsevilla asemilla (tai Slovenian markkinoiden erityispiirteet huomioon ottaen ”muilla kuin DARS-asemilla” ([2])) tehtävän toimituksen osalta. Komissio ei voinut myöskään sulkea pois vakavia epäilyjä, jotka liittyivät moottoripolttoaineiden vähittäismarkkinoihin Sloveniassa yritysasiakkaille tehtävän toimituksen osalta sekä bensiinin ja dieselin tukkutoimituksen (toimitus jalostamoista ja muu kuin vähittäistoimitus) markkinoihin Sloveniassa.

([1]) EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

([2]) Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS) on valtion omistama yritys, joka ylläpitää kaikkia Slovenian moottori- ja moottoriliikenneteitä ja joka myöntää toimilupia huoltoasematoiminnan harjoittajille.

(5) Komissio antoi 15. heinäkuuta 2022 sulautuma-asetuksen 11 artiklan 3 kohdan nojalla kaksi päätöstä, joissa osapuolia edellytettiin antamaan kattavat tiedot, joita komissio oli pyytänyt osapuolille osoitetuissa tietopyynnöissä. Näillä päätöksillä sulautuma-asetuksen 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun määräajan kuluminen keskeytettiin komission asetuksen (EY) N:o 802/2004 ([3]) 9 artiklan 1 kohdan nojalla.

(6) Ilmoituksen tekijä toimitti 17. maaliskuuta 2023 virallisesti sitoumukset ja loput edellytetyistä tiedoista, mikä päätti määräajan kulumisen keskeytyksen ja käynnisti määräajan kulumisen uudelleen 20. maaliskuuta 2023. Tuolloin komissio aloitti toimitettuja sitoumuksia koskevan markkinatestin. Komissio totesi markkinatestin tulosten ja sitoumusten arvioinnin perusteella, että tarkistetut sitoumukset poistavat komission havaitsemat kilpailuongelmat, jotka johtuvat ehdotetusta liiketoimesta.

3. **TIIVISTELMÄ**

(7) Komissio toi esiin kilpailuongelmia, jotka koskivat kuluttaja-asiakkaille Sloveniassa muilla kuin DARS-asemilla tehtävän moottoripolttoaineiden vähittäistoimituksen soveltuvuutta sisämarkkinoille.

(8) Markkinatestin tulosten ja sitoumusten arvioinnin perusteella sitoumukset poistavat komission havaitsemat kilpailuongelmat, jotka johtuvat ehdotetusta liiketoimesta.

(9) Tämän vuoksi esitetään, että annetaan sulautuma-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksymispäätös.

4. **MERKITYKSELLISET TUOTEMARKKINAT**

(10) Komissio katsoi päätöksessä, että liiketoimi vaikuttaa seuraavilla horisontaalisilla markkinoilla:

(a) dieselin ja bensiinin muu kuin vähittäistoimitus Sloveniassa,

(b) lämmitysöljyn muu kuin vähittäistoimitus Sloveniassa,

(c) bitumin tukkutoimitus Sloveniassa,

(d) moottoripolttoaineiden vähittäistoimitus Sloveniassa,

(e) AdBlue-lisäaineen vähittäistoimitus Sloveniassa,

(f) dieselin ja bensiinin muu kuin vähittäistoimitus Kroatiassa,

(g) lämmitysöljyn muu kuin vähittäistoimitus Kroatiassa ja

(h) raskaan polttoöljyn muu kuin vähittäistoimitus Kroatiassa.

(11) Lisäksi liiketoimi vaikuttaa vertikaalisilla markkinoilla pääasiassa seuraavien markkinoiden välisten yhteyksien suhteen:

(a) dieselin ja bensiinin toimitus jalostamoista (tuotantoketjun alkupään markkinat) sekä dieselin ja bensiinin muu kuin vähittäistoimitus (tuotantoketjun loppupään markkinat) Sloveniassa sekä

(b) dieselin ja bensiinin tukkutoimitus (toimitus jalostamoista ja muu kuin vähittäistoimitus) (tuotantoketjun alkupään markkinat) sekä dieselin ja bensiinin vähittäistoimitus (tuotantoketjun loppupään markkinat) Sloveniassa.

5. **KILPAILUVAIKUTUSTEN ARVIOINTI**

(12) Tässä jaksossa keskitytään markkinoihin, joilla liiketoimi voisi komission näkemyksen mukaan olennaisesti estää tehokasta kilpailua, eli moottoripolttoaineiden vähittäismarkkinoihin kuluttaja-asiakkaille Sloveniassa muilla kuin DARS-asemilla tehtävän moottoripolttoaineiden vähittäistoimituksen markkinoiden osalta.

([3]) Komission asetus (EY) N:o 802/2004, annettu 7 päivänä huhtikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 täytäntöönpanosta (EUVL L 133, 30.4.2004, s. 1).

5.1.1 *Horisontaaliset koordinoimattomat vaikutukset kuluttaja-asiakkaille Sloveniassa muilla kuin DARS-asemilla tehtävän moottoripolttoaineiden vähittäistoimituksen markkinoihin*

(13) Liiketoimi, sellaisena kuin se alun perin ilmoitettiin, voisi olennaisesti estää tehokasta kilpailua kuluttaja-asiakkaiden kannalta muilla kuin DARS-asemilla tehtävän moottoripolttoaineiden vähittäistoimituksen markkinoilla seuraavista syistä:

(a) Osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet olisivat kansallisella tasolla suuria ([40–50] prosenttia määrästä), ja paikallisella tasolla on 85 ongelmallista markkina-aluetta, joilla i) osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus olisi yli [40–50] prosenttia ja ii) osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus kasvaisi yli 5 prosenttiyksikköä liiketoimen jälkeen.

(b) Osapuolet ovat läheisiä kilpailijoita Sloveniassa, ja muista toimijoista Petrol on ainoa yhtä läheinen kilpailija. Erityisesti voidaan todeta, että osapuolten verkostot ovat hyvin merkittävässä määrin päällekkäisiä, osapuolet tarjoavat samanlaisia palveluja ja toimivat markkinointinimillä, jotka tunnetaan markkinoilla hyvin.

(c) Liiketoimi poistaisi markkinoilta merkittävän kilpailuvoiman. MOL on dynaaminen toimija, joka tarjoaa uusia tuotteita ja palveluja. Se on kunnostanut kaikki asemansa viime vuosina, laajentanut verkostoaan merkittävästi orgaanisen ja epäorgaanisen kasvun avulla ja lisännyt markkinointinimensä tunnettuutta huomattavasti.

(d) Petrol, joka pysyisi tärkeimpänä toimijana, todennäköisesti hyötyisi keskittymän seurauksena syntyvän uuden yrityksen mahdollisesti tekemistä hinnankorotuksista, mikä vähentäisi Petrolin halukkuutta kilpailla verrattuna tilanteeseen, jossa liiketoimea ei toteuteta. Muut pienemmät toimijat eivät aiheuta vakuuttavaa kilpailupainetta.

(e) Markkinoilla on merkittäviä markkinoille pääsyn ja laajentumisen esteitä, ja kuluttaja-asiakkaat ovat hinnanottajia, joilla ei ole tasapainottavaa neuvotteluvoimaa.

5.1.2 *Horisontaaliset koordinoidut vaikutukset kuluttaja-asiakkaille Sloveniassa muilla kuin DARS-asemilla tehtävän moottoripolttoaineiden vähittäistoimituksen markkinoihin*

(14) Komissio katsoo, että liiketoimi saattaa aiheuttaa horisontaalisia koordinoituja vaikutuksia kuluttaja-asiakkaille Sloveniassa muilla kuin DARS-asemilla tehtävän moottoripolttoaineiden vähittäistoimituksen markkinoilla.

(15) Mahdollisuuksista sopia koordinoinnin ehdoista voidaan todeta, että useat Euroopan talousalueella aiemmin tehdyt ja meneillään olevat tutkimukset viittaavat siihen, että moottoripolttoaineiden vähittäistoimituksen markkinat ovat alttiita koordinoinnille, mikä johtuu pääasiassa polttoainetuotteiden homogeenisuudesta ja markkinoiden läpinäkyvyydestä. Nämä markkinoiden piirteet ovat tyypillisiä myös Slovenian markkinoille, jotka ovat lisäksi myös erityisen keskittyneet. Sloveniassa kysyntä ja tarjonta ovat pysyneet suhteellisen vakaina ajan mittaan ja markkinat ovat hyvin läpinäkyvät, eli hinnat julkaistaan erityisellä valtion ylläpitämällä Goriva-verkkosivustolla ja ne ovat kaikkien markkinatoimijoiden tiedossa lähes reaaliaikaisesti.

(16) Koordinoinnin keston osalta voidaan todeta, että markkinoiden suuri läpinäkyvyys helpottaa koordinoinnista johtuvista keinotekoisen korkeista hinnoista poikkeavien hintojen seurantaa. Poikkeaminen mahdollisesta koordinoinnista johtuvista hintatasoista voidaan samasta syystä havaita helposti ja kostotoimet voisivat olla välittömiä.

(17) Ulkopuolisten reaktioista voidaan todeta, että todelliset ja mahdolliset kilpailijat eivät pystyisi vaarantamaan koordinointistrategioita, koska kilpailijoilla ei ole merkittävää läsnäoloa markkinoilla ja markkinoille pääsyn esteet ovat suuret.

(18) Lisäksi liiketoimi vaikuttaisi keskittymän seurauksena syntyvän uuden yrityksen koordinoinnin kannustimiin, koska markkinoista tulisi entistäkin keskittyneemmät. Vähennys kolmesta kahteen suurehkoon toimijaan helpottaisi kilpailun seurantaa. Myös MOL:n kannustimet lisätä kilpailua todennäköisesti vähenisivät liiketoimen jälkeen, koska MOL:stä olisi tullut paljon suurempi. Keskittymän seurauksena syntyvän uuden yrityksen ja Petrolin markkinaosuudet muuttuisivat kansallisella tasolla myös paljon symmetrisemmiksi, mikä tekisi koordinoinnista todennäköisempää ja menestyksekkäämpää.

6. **SITOUMUKSET**

(19) Tehdäkseen liiketoimesta sisämarkkinoille soveltuvan MOL sitoutui myymään Shell Adria d. o. o. -yritykselle, jäljempänä 'ostaja', Sloveniassa 39 huoltoaseman valtakunnallisen vähittäismyyntiverkoston, joka toimii parhaillaan osana osapuolten huoltoasemien verkostoja (20 MOL-asemaa ja 19 OMV-asemaa), jäljempänä 'luovutettava liiketoiminta'. Tästä käytetään jäljempänä nimitystä "sitoumukset".

(20) Komissio toteaa osapuolten antamat sitoumukset huomioon ottaen, että ilmoitettu keskittymä ei olennaisesti estä tehokasta kilpailua kuluttaja-asiakkaiden kannalta muilla kuin DARS-asemilla tehtävän moottoripolttoaineiden vähittäistoimituksen markkinoilla yksipuolisten koordinoimattomien tai koordinoitujen vaikutusten vuoksi.

(21) Koordinoimattomien vaikutusten osalta sitoumukset varmistavat, etteivät seuraavat kaksi ehtoa täyty kumulatiivisesti millään komission 85 havaitsemasta ongelmallisesta alueesta: i) osapuolten osuus on yli 40 prosenttia ja ii) osapuolten yhteenlaskettu osuus kasvaa yli 5 prosenttiyksikköä liiketoimen jälkeen. Lisäksi sitoumuksilla luodaan Slovenian kansallisille markkinoille merkittävä kolmas toimija, joka toimii vahvana kilpailuvoimana, joka pystyy aiheuttamaan kilpailupainetta keskittymän seurauksena syntyvälle uudelle yritykselle: ostaja ottaa markkinoilla MOL:n aseman kolmantena kilpailuvoimana.

(22) Koordinoitujen vaikutusten osalta myöskään koordinoinnin riski ei kasva liiketoimen jälkeen: kuten MOL ennen liiketointa, ostaja toimii ulkopuolisena kilpailuvoimana, joka pystyy haastamaan Petrolin ja MOL:n välisen mahdollisen koordinoinnin.

(23) Markkinatestin tulokset olivat MOL:n antamien sitoumusten osalta myönteisiä ja vahvistivat, että i) ehdotettu korjaustoimenpide soveltuu ratkaisemaan komission havaitsemat kilpailuongelmat, ii) luovutettavan liiketoiminnan ansiosta ostaja olisi uskottava toimija, iii) luovutettava liiketoiminta on elinkelpoinen ja iv) korjaustoimenpide-pakettiin sisältyvät varat ovat laajuudeltaan asianmukaiset.

7. **PÄÄTELMÄ**

(24) Päätöksessä todetaan edellä mainituista syistä, että ehdotettu keskittymä ei olennaisesti estä tehokasta kilpailua sisämarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla, edellyttäen, että annettuja sitoumuksia noudatetaan kaikilta osin

(25) Näin ollen keskittymä olisi julistettava sisämarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi sulautuma-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 kohdan sekä ETA-sopimuksen 57 artiklan mukaisesti.